

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Évesre 4 P. félévére 2 P. negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 24. szám.

Junius hó 14.

Gereblye

A termés ára

Az ország gazdaközönsége szorongó reménykedéssel — amelyben azonban van egy kis aggodalom is — kíséri az időjárás alakulását: megmarad-e a jónak ígérkező termés, vagy valami kiszámíthatatlan véletlen az lsten állása helyett, megint sorscsapást hoz nehéz munkájára. A magyar gazda sohasem szerette, ha már előre beharangozzák, hogy nagyserű termés ígérkezik. Az ilyen hírek, mielőtt a jó termés tényleg a magtárba kerülne, máris befolyásolják az árak alakulását. Nem egyszer előfordult már, hogy az ilyen eljövlel híresztelések nem váltak valóra: nem lett jótermés és az árak is kedvezőtlenül alakultak. Ezért az egész gazdátársadalom megnyugvással vette tudomásul Mecser Endrénének, az Országos Kamara elnökének azt a bejelentését, hogy a gabonáknak egy fillérrel sem mehetnek a múlt esztendő színvonal alá. Ennek valóban nem szabad megtörténni, mert az előző évi árak is a gabonatermelés jövődelmezőségének éppen csak, hogy a határán mozognak, még egy közepesen jótermés esetén is. Józsuán ennél többet ugyanis nem várhatunk, már a rozsдавезvény miatt sem, rekordtermés pedig, különösen országos átlagban, csak a képzelt bírodalmába tartozik. A tavalyi árszínvonalat tehát feltétlenül tartani kell és bizonyára minden nagyobb nehézség nélkül lehet is, mert hiszen az előrelátható terményfelesleg elhelyezése az Olaszországgal, Ausztriával és Svájcjal kötött kereskedelmi szerződésnek alapján biztosítottak tekinthető.

Európa borus egy

Az európai államok közvéleményének figyelmét élénken foglalkoztatják a franciaországi események. Még pedig kettős irányban. Hogyan válik be a szocialista kormány, mely a kormányválságok végtelen sora után, most első ízben került Franciaország élére. A másik az óriási méretű sztrájkmozgalom, mely az új kormány hatalomralbérének előestéjén tört ki és teljesen máig sem fejeződött be. Mi lesz ebből, egyelőre senki sem látja. A kormány újra marad-e a helyzetnek, vagy egy új forradalom első hullámai zajlanak végig Európában ebben a sokat irgvelt országban, ki tudná ezt megmondani? Mindenesetre nem

megnyugtató jelenség, hogy a világnézeteknek jelenlegi ádáz harcában egy nagy, az európai politika sorsára döntő befolyást gyakorló országban, szélsőséges irány jutott hatalomhoz. Másutt is vannak szocialista kormányok, Franciaország esetében mégis annyival súlyosabb a helyzet, mert nem valószínű, hogy ezektől az örökös európai háborúval fenyegető német-francia feszültség enyhülni fog. Márcsak a szovjet keze miatt sem, amely, ugylátszik, nagyon tevékenyen dolgozik Franciaországban. A jövő tehát megint azokat igazolja, akik semmi jót nem várnak az európai helyzet jövőének alakulásától.

A cseh „államvédelem”

Kénytelenek vagyunk megint visszatérni a cseheknek „államvédelem” címen új erővel megindított kisebbségirtó politikájára. A

magyarság felvidéki képviselői, természetesen, mindent elkövettek a törvény kegyetlen rendelkezéseinek enyhítésére. Az egyik magyar képviselőnek a prágai parlamentben tartott beszédében érdekes adatokat találunk a felvidéki állampotokra nézve. Ime egynéhány: „A földreform végrehajtása során magyarlakta területeken 42 ezer földmunkás van munkanélküli, holott ezen a területen normális körülmények között, munkanélkülségnél nem volna helye... Az állami alkalmazottak között még keresve sem találunk magyart, holott legalább 15 ezer magyar közalkalmazottnak kellene a statisztika és demokrácia elvei szerint, az állam szolgálatában lenni... Szlovénzskón 50 ezer gyermek jár meztelán, mert a szülőknek nincs cipőre pénzüik, a munkanélkülieknek pedig alig 40 százaléka tud félig-meddig emberi

ellátást biztosítani magának és családjának... A meglévő magyar iskolákban olyan tanerők tanítanak, akik csak hiányosan bírják a magyar nyelvet és ilyen körülmények között a magyar ifjúság kulturális felkészültsége — rajta kívül álló okok miatt — a lehető legsilányabb és a helyesírás legelemibb szabályait sem tanulják meg, nem is beszélni arról, hogy a magyar történelem nemzetformáló multjáról vagy semmit, vagy teljesen elferdített képet kapnak”. Nem kétséges, hogy az „államvédelem” következményeképp ezek az állapotok aligha fognak javulni. Már pedig igazat kell adni a magyar képviselőnek, amikor azt mondja, hogy „az állam védelme szempontjából a legbiztosabb lenne az, ha az országban élő összes állampolgárok, nemzetiségi és foglalkozási különbözőség nélkül meg lennének elégedve”.

A Falu-Gazdaszövetség devecseri kiállítása

A csodálatos szépségű Somló-hegy és világhíres kincse: a somló bor álltak középpontjában azoknak a nagyszabású unepszerveknek, amelyeket a Falu-Gazdaszövetség irányítása mellett a devecseri járás községeinek lelkes rendezőbizottságai hónapok oadó munkájával előkészítettek. A somló ünnepi hét megnyitása — a történelmi multhoz és a vidék természeti kincseinek méltó módon — megrendadó külsőségek keretében folyt le június 7-én, vasárnap. Annak ellenére, hogy az időjárás nem volt kedvező, az ősi Devecser főterét több ezerfőnyi ünnepelő öltözött gazdaközönség töltötte meg a járás egész területéről. A római katolikus templom oldalánál felállított emelvény körül népes honvédtiszti kiállítás, a járás vitelői, a devecseri és somlósárhelyi levették és a devecseri cserkészek állottak sorfalat. Mögöttük helyezkedett el az Ajka-csinger-völgyi bányász-zenekar Elek Mihály és a devecseri róm. kath. daloskör Pauer István karnagyok vezetésével. A zászlókkal és fenyőgallyakkal felszerített emelvényen foglaltak helyet a megve és járás vezetői családtagjaikkal és a fővárosi vendégek.

Ott volt Rott Nándor vesprémi püspök, vitéz Jékely Ferenc főispán, Berky Miklós alispán, Bedák Endre főszolgabíró, Varga Imre főjegyző; vitéz Vordák János plébános, Zakariás János községzolt, Panner Góza dr. ügyvéd, Kósa János dr. járásbíró, Szalay László dr. járásorvos; a könyvek nagybirtokosai közül: Esterházy Tamás gróf, Jókai Béla Miklós, Malomcs Gyula báró, Kirácz Miklós, Miklós gróf; továbbá Pál Székely Miklós gróf fővezető; Kóncsó Zoltán uradalmi főintéző; Meskó

Rudolf, Maday Gyula országgyűlési képviselő; vitéz Setéth Vince ezredes, vitézi székkapitány; a Hungya-központ részéről Wanschler Frigyes vezérigazgató, Wettstein András dr. igazgató, Tólay Ferenc titkár; az OMTK részéről Dávid Miksa vezérigazgató, Vargi Sándor osztályvezető; az OKH részéről Koröcs János igazgató, Wanke Gusztáv igazgató, Bathó Gyula titkár és Székely László dr., a Magyar Szövetkezők felelős szervezője; az OMGE részéről Herold Sándor titkár; a földművelésügyi miniszterümmel Bánke Antal gazdaságtanárral képviselt; ott voltak továbbá a háztartási tanfolyam vezetői: Rutányi Sarolta és László Rézsa tanárnők; Rozsnyó Károly központi polgármester; Nemesek Aurél egyri városi tanácsnok; Wittig Gusztáv dr., az Országos Széchenyi Szövetség szakosztály-elnöke, a fővárosi sajtó számos képviselője és még sokan mások.

Az ünepszerveket rendező Falu-Gazdaszövetség képviselőiben megjelent Magyar János ny. miniszter, elnök; Schandl Károly dr. társelnök, a devecseri kerület országgyűlési képviselője; Krúdy Ferenc ügyvezető alelnök, országgyűlési képviselő; Teótyus István dr. ügyvezető igazgató, Agoston (Wieser) Béla titkár; a Szövetség női szakosztálya részéről megjelent Schandl Károly dr. elnök és Könyeg Teréz elnök. A vendégsereg-pot Mayer Emil szerkesztő képviselt.

A Somlói- és a második megmozdulásunk — az első három évvel ezelőtti Somlósárhelyen folyt le — díszet, jelentőségét és súlyát adott József királyi herceg és Albrecht királyi herceg személyes részvétele a megnyitói ünepségen. Albrecht királyi herceg saját sportrepülőgépén érkezett Devecserbe és az Esterházy-

uradalom egyik lucerna-tábláján szállott le.

A megnyitói ünnepeket szemlélte meg a herceg, amelyet Rott Nándor vesprémi megyéspüspök pontifikált fényes papi ségűvel; míg közben mélyhatású szentbeszédet mondott vitéz Vordák Lajos devecseri plébános. A szemlente után megkezdődött a somló ünnepi hét szép és felemelő megnyitói ünnepe. Áhítatos csendben hallgatta végig a közönség a Himnuszot, amelyet a kitünő bányászkereset adott elő. Utána Schandl Károly dr., a devecseri kerület képviselője ment fel a szónoki emelvényre és nagyszabású beszédben méltatta a nap jelentőségét.

Schandl Károly beszéde

Schandl Károly dr. előljáróban megfogalmazta a közönségnek József királyi herceget, aki a Somlói- és a második megmozdulásán is jelen volt és akkor Somlósárhelyről indította el utjára azt a mozgalmat, amely a világ legfinomabb és legtegezőségebb bányáinak népszerűsítésére irányult. A mostani kiállítás a Somló-vidék fejlődő kultúráját és népe nem csökkenő munkakisztóságának pompás eredményét mutatja be. Épülében van az olyannyira szükséges utóházat, sőt egy nagyon fontos nemzetközi út is, amely a Somlót be fogja kapcsolni a nemzetközi forgalom vérkeringésébe.

Schandl Károly ezután történelmi visszapiantást tett és utalt arra,

hogy *lőt év múlva lesz kilencszáz ezrenede annak, hogy Szent István királyt két órát pillérre helyezte országát: a keresztényiségre és a mezőgazdaságra.* A jubileummal kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy a Somlóvidékről indult el hódító utjára a keresztény kultúra és a történelmi adatai mutatja, hogy ez a vidék mindenkor rendkívül nagy szerepet töltött be a keresztény Magyarország életében. Legutóbb — a világháború folyamán — ez a föld férfiakosságának színvonalát felelőztatta a haza oltárán; az *átkoslemléki hominán alatt pedig Deveser őt fiát vezették ki Moszkva város próbékjait.* Ez a vérszattarta föld tehát mindenképpen méltó arra, hogy *innen induljon ki a Szent István jubileumát méltó fényfel és nagy alkalmakkal megünnepelni kívánó mozgalom.*

József királyi herceg megnyitja a kiállítás

Szünni nem akaró, meg-megújuló hasárny eljénés és taps követte Schandl Károly dr. nagyhatalú beszédét. Amikor az ünneplés lecsillapult, József királyi herceg, tábornagy foglalta el a szónoki emelvényt lelkes taps közben.

— Csónkahazánk mai szörnyű megpróbáltatásai között, — szözlött többek közt a királyi herceg — mindig igen nagy örömré szolgál, ha a jobb jövő derengését látom. Ilyen öröm számomra a mai, mert a somló népességéből azt olvasom ki, hogy *derék magyar népnép sulyos küzdelem ellenére is emelt fővel, hittel és bizakodással szolgálja jobbsorsra megteremtésének ügyét.*

A királyi herceg beszéde végén Isten áldását kérte a somlóvidékiek törekvéseire és a kiállítást megnyitottak jelentette ki.

Az ünneppés sok ezer főnyi közönsége hosszasan és viharos lelkesedéssel ünneplte beszéde befejezése után József királyi herceget úgy, hogy csak cserék múlva kerülhetett sor az ünneppés folytatására. A királyi herceget láthatóan meghaghatta ez az ózsinthe és szívből jövő óváció.

Gárdonyi-emléktábla leleplezése

Ezután került sor a Gárdonyi Géza emléktábla leleplezésére. A nagy magyar író ugyanis három évig tanításkodott abban az elemi iskolában, amelynek falát most az emléktábla — Vörös János alkotása — díszíti. Az avatóünnepség során Katona Lajos alkjrendike plébános mondott nagyszerű beszédet, amelyben felsorolta Gárdonyi Géza legszóbb alkjait és úgy aposztrofálta őt, mint a magyar család élet és gyermekek lélek mestert megajóztatóját és a legizsoltabb embort érzelés melegsáruv őbresztőjét. Beszéde közben az emléktábláról lehullott a lepel.

A megnyitó ünneppés utolsó szónoka Zakariás János kir. közjegyző, a kiállítás rendezőbizottságának elnöke volt, aki ismertette a kiállítás előzményeit, majd köszönetet mondott a Somlóvidék ünneppésért íránt megnyilvánuló nagy érdeklődésért. A Szózat hangjai zárták be a felemelő ünneppéséget.

A kiállítás

Ezután a királyi hercegek, valamint megjelölt előkelőségek megtekintették a nagyszabású kulturális, egészségügyi, mezőgazdasági, ipari és borkiállítását. A kiállítás megtekintése után egy a királyi hercegek, mint a vendégek a legnagyobb megelégedésüknek adtak kifejezést a látottak felett.

A kiállítás a közsegházán, az elemi iskolában és a polgári iskolában nyert elhelyezést. A kulturális részben igen jelentős eredményekről számolt be az Avar Gyula igazgatója alatt működő *kitűnő iparostanonciskola*; de szép munkát végez a polgári iskola és a róm. káth. elemi népiskola is. A fővárosi szövetkezeti központok — OKH, Hungya és OMTK — a tö-

lők megszokott gondossággal csoportosították propagandanyagukat és alkalommal is. A Széchenyi Szövetség keretében alakult *Országos Falumunka Központ* most jelent meg először kiállítási anyaggal. Az 5. számú *Határtársi vándortanfolyam*, amely Ruzsányi Sarolta vezető tanárnő és László Rózi beosztott tanárnő irányításával négy hete működik Devecserben, két teremre való anyagot halmozott fel. A kiállított anyag ismét meggyőzően igazolja, hogy egyrészt ezek a vándortanfolyamok a földmivélsügyi minisztérium legezerebben elgondolt szakoktatási intézményeinek sorába tartoznak, másrészt ezeket a tanfolyamokat hivatásos magaslátán álló, tökéletes képzésű tanárnők vezetik. A kiállítás ipari csoportjában a *Péti Nitrogén Rt.*, a *városléki, herendi porcellángyár*, az *afkai üveggyár* és a *kitűnő helybeli iparosok* vonultak fel. Az erdeiészeti és vadászati részben az *Esterházy, Erdődy, Jókai Háza, Nirmec-uradalom* és a *zirici apátság* versenyében egymással. Az egyik polcon hever, mint különöség; *Sav-*

Antal Lajos somlóvásárhelyi esperes-kanonok ünneplése

Meleg szeretettel vette körül Somlóvásárhely község lakossága Antal Lajos esperes-kanonok köztisztviselőben álló személyét, abból az alkalomból, hogy őt a falusi nép érdekében kifejtett hosszú évtizedes munkásságáért a *Faluszövetség elismerő oklevéllel* tüntette ki.

Az ünneppés június 6-án a község kulturházában, a helyi Faluszövetség diszközgyűlése keretében folyt le, amelyen résztvett Schandl Károly dr. országgyűlési képviselő, *Teolgyes* István dr., a Falu-Gazdasávszövetség ügyvezető igazgatója, *Bellák* Endre járási fősztalabíró, *Dévényi* Imre községi főjegyző is. Antal Lajos kanonok csak a gyűlésen értesült a kitüntetéséről és ismervé szerényességét, bizonyára kitért volna a ünneppelés elől.

Az ünneppelt érdemelt Schandl Károly, a kerület országgyűlési képviselője, méltatta és beszédében rámutatott a Faluszövetségnek a falusi lakosság érdekében folyó tevékenységére. Hangsúlyozta, hogy Antal Lajos kanonok valóban szívén viseli a gondjaira bízott lakosság ügyét és egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy a bajok orvoslására fel ne hívja az illetékesek figyelmét. Erdemelt a *Faluszövetség* országos vezetősége évekkel ezélt azaz ismertette el, hogy bevalásztatta a Szövetség igazgatóválasztmányába és évtizedes magaslátandialapján tett javaslatait mindig szívesen fogadja. Ezután a Faluszövetség központja részéről *Teolgyes* István dr. ügyvezető igazgató tollmácsolta Mayer János ny. miniszter, országos elnök üdvözletét és kiemelte, hogy milyen nagy jelentőséggel bír az országos Szövetség vidéki munkatársainak önzetlen munkássága. Antal Lajos kanonok munkáját a Központ nagyra értékeli és éppen ezért követésremélő példaul állítja, hogy ilyenek kell lennie a magyar falu lelkipásztorának és faluvezetőjének. Ezután *Bellák* Endre fősztalabíró, a járás közsöngése nevében üdvözölte a nép barátját és a közigazgatás megértő munkatársát, végül *Dévényi* Imre községi főjegyző meleg szavakkal tollmácsolta a község egész lakosságának szeretetét és bizalmát. Majd Antal Lajos kanonok mondott közönlétet a váratlan ünneppelésért, amit ő sohasem keresett és az elismerés, mint mondotta, további kitartásra serkentik. Munkáját kötelességteljesítésként tekinti és arra kéri a Gondviselést, hogy ehhez adjon neki a jobbnél is erőt, hogy a jó ügy és embertársai seítségére lehessen.

A felemelő ünneppés a Himnusz hangjaival fejeződött be, mely után

nyí Jókának, a híres betyárnak, két gygyere is. A borkiállításban 68 termelő állította ki a nagyhírű somlói borokat. Végül meg kell emlíkeznünk az átladójászról is, amelyet a *Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület* rendezett.

Délután 2 órakor a Rácz-féle vendéglőben többszáz terítékes közeebb volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el. *Jékey* Ferenc főispán a kormányzóra, *Schandl* Károly a megjelölt királyi hercegrek mondott felköszöntőt. *József* királyi herceg válaszában köszönetet mondott az üdvözléseért és a revíziós mozgalom mellett tett hitet. A pohárköszöntők között igen nagy sikert aratott *Mayer* János ny. miniszter, aki néhány megkapó mondatban a hallgatóság elé tárta a Faluszövetség nagy célkitűzéseit.

A királyi hercegek az ebéd befejezése után, a közönség lelkes éljenése közben, elhagyták a termet.

Urnapiján Budapestről filléres gyorsvonat indult *Deveserbe* és *Somlóvásárhelyre*. Mindkét helyen nagyszerű borvásárt rendeztek.

A somlóvidéki ünneppi hét nagy és marandón

sikerében osztoznak mindazok, akik odaadásukat, tetterüket és fáradsagatlanságukat állították a nagy ügy szolgálatába. *Schandl* Károly dr.-nak, a *deveseri kerület* valóban népszerű képviselőjének, kezdeményezése: a *második somlói seregzelem*, most is azzal a legértékesebb bizonyossággal járt, hogy mennyi kitűnő és aravalló ember — férfi és nő — bugzólkodik azon, hogy a Somlóvidék népének verjeteke sorsán könnyítsen. Semmi kétség azíránt, hogy ez a sok jószándék és ez a nagy áldozatkészség hamarosan megtermi a maga gyümölcsét. (m. e.)

BELPOLITIKA

A képviselőház

június hó 6-án befejezte a *költögetveseti törvényjavaslat* tárgyalását. Az utolsó három ülésnap mentes volt minden politikai vihartól, azt mondják, hogy nemcsak a kormány, de a kisebbség is teljes jóakarattal volt, hogy ez az általános eltekintés szempontjából legfontosabb törvényjavaslat mielőbb tető alá kerüljön. Június hó 4-én az *iparügyi* köztöketés volt napirenden. *Pintér* József, *Rokovszky* Tibor, *Bocsondy* Szabó Imre, *Eckhardt* Tibor és *Berovics* Gyula felszólalásai után *Bernimissa* Géza iparügyi miniszter válaszlott hosszabb beszédében a vitaszóknakain, amelyben körvonalozta, hogy a kimondottan mezőgazdasági termelő Magyarország a gazdasági helyzet kényserűsége folytán mint alakul *az agráripari országga*. Heles is, hogy minden nyersanyagot magunk dolgozzunk fel. Szükség van ezért az *ipar ujászervezésre*. Hosszsan foglalkozott azután az ipari munkásság helyzetével, a kisipari hitelalkivál, amit kibővítenek; a *háziiparral*, amelynek termékeit már-már hasznhatójpar kivitteli cikkek, majd az építőipar fejlesztésének szükségességét és módjait fejtette ki. Nagy tetszést aratott beszéde után következtél a *részletes vita*, melynek vezetése a *Ház a köztögetveset* ügy általánosságban, mint részleteiben elfogadta. Másnap a *kereskedelmügyi* tárgyköztögetvese került sorra, amelyet *Görgey* István előadó ismertett. Hozzájárólásra nem kevesebb, mint 30 szónok iratkozott fel. Legtöbb szónok azonban nem élt a szólas jogával, akik beszétek is, rövidre fogták mondókájukat. *Vászonyi* János,

Pétezők István, *Csoőr* Lajos, *vitész* Shovy Kálmán, *Kun* Béla, *Rácz* Kálmán, *Eber* Antal, *Petainek* József, *Parkas* István, *beszéltek* általánosságban, majd *Winchler* István kereskedelmügyi miniszter mondta el nagy tetszést keltő záróbeszédét. Rámutatott mindenekelőtt arra, hogy a kereskedelmi minisztériumnak ma legelső feladata az, hogy az *értékelés* *szabályozva*, a termelők és fogyasztók érdekeit kiegyenlítse. Magyarország természetesen a mezőgazdasági termények értékesítésére kell a legnagyobb gondot fordítani. Részletesen ismertette azután, hogy a kormány mit tett ennek érdekében s milyen eredményeket ért el. A vasutak, utak fejlesztése, hidak építése, a hajók szaporítása egytől-egyik a cél érdekében történt. A képviselőház többségének élénk helyeslése mellett beszélt a miniszter a *szövetkezeti kérdésekről* is. Figyelmeztette a kereskedőket, hogy a szövetkezetek támogatásával magának a kereskedelemnek ártnak. A *szövetkezeti értékesítés* jövőben is előmozdítja. Az *alszövetkezeteket* üldözni fogja, ellenben az *altruista alapon működő régi, megbízható szövetkezetek munkáját* előmozdítja. A miniszter hosszasan megjelénzett beszéde után rövid részletes vita volt, úgy, hogy a Ház még aznap elfogadta a kereskedelmi költségvetést is.

Június 6-án előbb a *miniszterelnökségi* tárgyköztögetvese került napirendre, melynek előadója *Hege-* *dis* Kálmán volt. *Pinter* László, *Dulin* Jenő, *Buchinger* Manó és *Kun* Béla szóltak hozzá a költségvetéshez, majd *Daranyi* Kálmán helyettes miniszterelnök felett nekik. Nagy tetszés mellett fejtette ki a *Gömböskormány*nak a választójogi és alkotmányügyi kérdésben elfoglalt, többször hangoztatott álláspontját, a vitézékről történt gondoskodást, a nemzetiségi kérdésben történt eljárásokat, amelyek valóban megújították a Magyarországon élő idegen állampolgárokat. Énke tetszéssel hallgatott beszéde után a javaslatot a Ház úgy általánosságban, mint részleteiben is megszavazta.

A *pénzügyi* tárgyköztögetvesei vitája, mely rendszerint leghosszabbran szokott kinyúlni, az idén megjelénen rövid ideig tartó volt. *Vászonyi* János, *Gresek* Richard, *Csoőr* Lajos, *Fabian* Péla, *Propper* Sándor felszólalásai után *Fabinyi* Timamér pénzügyi miniszter tartotta meg záróbeszédét. Örömmel állapította meg a felszólalókhoz, hogy senkinek nem volt kifogása. Kijelentette azután, hogy az adó- és illetékhatálalásokkal szemben a legnagyobb kiméltelt lesz a kormány. Ami a tulajdonostól illeti, annak megszüntetése csak a gazdasági élet megerősödésével várható. A fordított sorrend öngyilkosságot

Örgét Hőrcsögöt Mezei egeret Házi egeret

a biztos határu **Hungária gázbombával** irton, darabja 5 fillér

Patkányt Mezei egeret Rököt Mezei Borzot és minden lyukban élő kártevőt

a Hungária **gázipatronnal** irton, drbja 1.20 P. Könnyen kezelhető, biztos hatású, teljesen veszélytelen és olcsó.

Földjét, termését, épületeit megtisztítja és megvédi minden kártevőtől és tisztán tartja.

Egyedüli készítője és árusítója **Galamboj Kálmán** Szentilélek gyógyszerháza **Ács (Komárom-megye)**

jelentene. A társulati adó reformja elkészült, végrehajtására hamarosan sor kerül. Nyomatékosan hangsúlyozta végül a miniszter, hogy a kormány valóban a nép érdekében való politikát folytat. Lelkes taps és éljenjes fogadtatás a miniszter szavait, úgy, hogy három képviselő hozzájárulása után a pénzügyi költségvetést is elfogadták.

Június 8-án kezdett hozzá a képviselőház a megajánlási (appropriációs) törvényjavaslat tárgyalásához. Az appropriáció lényegében annyit jelent, hogy a törvényhozás felhatalmazza a kormányt a már megszavazott költségvetés keretében, úgy bevételek, mint kiadások teljesítésére. Zsoldvai Ferenc előadó ismertette a javaslatot, utána Ernst Sándor, Baross Gábor, Maklai János, Suljok Dező, Buchinger Manó, Klob Gábor, Dulin Jenő, vítez Bulogh Gábor beszéltek váltakozva élene érdekesen a javaslat mellett és ellene. A javaslat mellett felszólalók különösen a kisebbség személyeskedő támadásait bírálták, az ellenzéki szónokok — megállapíthatóan mérsékelt hangon — a közmiszer titkos választójogot sürgették, amiről azonban a legtekintélyesebb ellenzéki felszólaló: Ernst Sándor alapította meg beszédében, hogy az nem idősező.

Június 9-én befejezték a felhatalmazási törvényjavaslat vitáját, így a fontos javaslatnak egy általános-ságban, mint részleteiben való megszavazásával véget ért a költségvetési vita befejező része is. Dinnyés Lajos, vítez Martsekényi Imre felszólalásai után Eckhardt Tibor mondott hosszabb beszédet, amelyben a maga részéről is örömet fejezte ki, hogy a politikai feszültség enyhült. A választójog dolgában ezuttal azt a kijelentést tette, hogy azt pártközi megegyés alapján kell megvalósítani. Végül kijelentette, hogy a maga részéről is szükkésnek tartja, hogy a kormány erőseket is állandó legyen. Eckhardt beszédére Csik József felelt, élénk tetszés mellett jelentve ki, hogy úgy a kormány, mint pedig a pártja híve a titkos választójognak s azt, ha a fontosabb feladatokkal végeztek, kiegészülésére meg lehet valósítani. A javaslatához meg többen is hozzájárultak, úgy, hogy annak elfogadása a késő reggeli órákban következett be. Ugyancsak a keddi ülésen terjesztette be Krüger Aladár a képviselőház egyesített bizottságainak azt a határozatot, amelyben javasolja, hogy a felsőháznak a telepitési törvényjavaslatra vonatkozó módosításaihoz járuljon hozzá.

A képviselőház nyári szünete

A költségvetés letárgyalása után a képviselőház már csak egy-két ülést tart, úgy, hogy június 18-án a honatyák vakációra mehetnek, ami előreláthatólag négy hónapig fog tartani.

Gömbös Gyula miniszterelnök osztrák kiténtetése

Gömbös Gyula miniszterelnöknek az osztrák szövetségi elnök a legutóbb alapított legmagasabb kiténtetést, az osztrák érdemrend első osztályú nagykeresztjét adományozta. Ilyen kiténtetésben eddig csak Mussolini miniszterelnök, Schuschnigg osztrák Kancellár részesült az olasz-osztrák-magyar baráti kapcsolatok megteremtése körül kifejtett érdemeik elismeréséül. A kiténtetést a betegesen fekvő miniszterelnöknek Neustädter - Stürmer Odo Ausztria magyarországi követe Balatonfüreden adta át.

A belügyminiszter szemleutjai

Kozma Miklós belügyminiszter a múlt héten folytatta az ország közegészségügyi intézményeinek megismerése céljából már régebben megkezdett szemléjét. Ezuttal Tolnakezért kereste fel. Szekszárdon a közkórházat vizsgálta felül, majd a Széköz népeknek közegészségügyi viszonyait tanulmányozta.

A német-magyar kulturális egyezmény

A vezető államférfiak hovatovább rájönnek arra, hogy a nemzetek közötti barátságot az egymás műveltségének kicserélésével lehet a legbiztosabban visszaszerezni. Hömön Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter legújabbán Németorszá-

gal kötötte meg a kölcsönös kulturális egyezményt, melyet már Olaszországgal és Lengyelországgal már régebben kötöttünk. Az egyezmény lényege: egyetemi tanárok, előadók kicseréléséből, diákcseréből, a tudományos kutatás kölcsönös előmozdításából áll. Az egyezményt legközelebb mindkét ország törvényhozása is szentesíteni fogja.

Az orosházi gazdalfjak látogatása Budapesten

Az Orosházi Gazdalfjak Egyesületének 31 tagja 8 napos tanulmányutjuk során, június hó 3-án érkezett fel Budapestre, ahol az Országos Széchenyi Szövetségben Teológus István dr., a Falu-Gazdaszövetség igazgatója fogadta őket. Teológus István dr. beszédében hangsúlyozta, hogy a Széchenyi Szövetségben kristályosodik ki az a réteg, amely elete céljával a faluvál való foglalkozást tűzte ki. Tolmácsolta Mayer János ny. miniszternek, hogy haladjanak tovább a régi és járt utkon és azokat új tartalommal bővítsék ki. Zalay Bálint, az orosházi gazdalfjak egyesületének elnöke, köszönte meg ezután a szí-

vélyes hangú üdvözlést és rámutatott arra, hogy a gazdák barátainak a száma amióta a buza nem valuta, erősen megfogvott és ezért úgy a maga, mint a többi gazdátársai nevében hálásan köszöni a felük nyújtott meglek közörszítást. Wittig Gusztáv dr., a Széchenyi Szövetség szakosztályi elnöke, a magyar intelligencia és az ösforrás találkozásának fontosságáról szölet és Isten áldását kérte a távozó gazdalfjak további tanulmányutjára.

A Széchenyi Szövetségben tett látogatás után a gazdalfjak a képviselőházat látogatták meg, majd másnap a reggeli órákban tovább folytatták utjukat Székesfehérvárra.

Tömegkatasztrófa Bukarestben

Párját ritkító tömegserencsétlenség játszódott le június 8-án a Bukarest közelében lévő cotroceni gyakorló téren, ahol Károly király ismételt trónralépésének hatodik évfordulóját ünnepelelt. Az ünnepségen jelen volt Benes csehslavák államfő és Pál herceg jugszláv uralkodó is a román királyi család társaságában. Eppen az ifjúság katonai alakulatai vonultak fel, amikor a királyi páholyal szemben lévő

gondoltak, ami azonban nem bizonyult valónak. A mentés azonnal megindult. Az áldozatok számáról a jelentések különbözők. A katasztrófa-nak hétszáz sebesültje van, a

halottak számát körülbelül hatvanra teszik.

A tömegserencsétlenség az egész világon nagy megdöbbenést és mély részvételt keltett.

A vizsgálat megállapította, hogy a tribün korlátát és gyenge faanyagból épült, a megfelelő erősségű vas-kapcsok alkalmazását elmulasztották s ezeket csak drótanyaggal pótolták.

nagy emelvény a rajta elhelyezett tömeg tulsulya alatt összeroppant.

A jelenlévők eleinte merényleltre

A kisantant államfők találkozósa Bukarestben

A kisantant-államfők: Pál jugszláv régensherceg és Benes cseh köztársasági elnök június 6-án Bukarestbe érkeztek, hogy Károly román királlyal tanácskozára üljenek össze. A tárgyalások június 7-én kezdődtek és az országról részletes hívalos jelentést nem adtak még. Károly király

azonban nyilatkozott a külföldi sajtó képviselői előtt és kijelentette, hogy a találkozás legfőbb célja, hogy a kisantant-államok törhetetlen egységét juttassa tiszteletre. Az idegen államfők tiszteletre adott díszében Károly király, Pál herceg és Benes köztársasági elnök pohárköszöntőjükben a békeszerződések fenntartásának fontosságát és a kisantant békés szándékait hangsúlyozták.

Az olaszok ünneplik az abesszin háború győztes hadvezérért, Badoglio tábornagyot hazatértekéskor

741/1936.

MEGHÍVÓ

A „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG 1936. évi június hó 29-én, délelőtt 10.15 órakor GYÖNGYÖSÖN, a Katolikus Legényegylet székházában tartandó évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Évi jelentés.
 3. Alapszabálymódosítás.
 4. Előző évi zárszámadás bemutatása és a felmentvény megadása.
 5. A folyó évi költségvetés jóváhagyása.
 6. Igazgatóválasztmányi tagok választása.
 7. Esetleges indítványok.
- Budapest, 1936. június 10-én.
MAYER JÁNOS s. k. elnök, ny. miniszter.
- Kivonat az alapszabályokból: 20. §.
„A közgyűlésen, a tárgysorozat kiírta a Szövetség elnökehez a közgyűlés megtartása előtt legalább nyolc nappal előbb, írásban átadott indítványok felett lehet határozni.”

Haladék a FAKSZ-hátralékokra

Az Országos Falusi Kislakáséptő Szövetkezet azon FAKSZ-házak hátralékaira nézve, amelyek miatt bírói eljárást tett folyamatba a hátralékok behajtása iránt, a folyamatba tett bírói és végrehajtási eljárásokat szeptember 1-ig szüneteltetni fogja. A szövetkezet szeptember 1-ig fizetésteljesítést egyáltalán nem kíván és szeptember 1-én is csak olyan fizetés teljesítését, amely a félre eső kamatnál is lényegesen alacsonyabb. Terve vette továbbá a szövetkezet, hogy szeptember 1-től 1937. évi augusztus 31-ig lényeges fizetési kedvezményt fog engedélyezni azon adósok részére, akiknek az anyagi helyzetében alapos javulás nem fog mutatkozni. Ezt a kedvezményt az alispánok javaslata alapján fogják engedélyezni.

A nyugtalan Franciaország

Leon Blum szocialista kormányának megalakulása a francia munkásság olyan forradalmi megmozdulással felelt, amelyet aligha vártak azok, akik a helyzet megnyugvását remélték az új baloldali francia kormánytól. Ugy Párisban, mint a vidéken az ipari üzemek és a közszolgáltatási üzemek munkásai abbahagyták a munkát és franciásztrájkok jelentések szerint alig két nappal a kormány megalakulása után már közel egymillió munkás sztrájkolt. A sztrájk lefolyása is tulment a rendes beharok keretén. A munkások a legtöbb helyütt megszállták a gyárakat és így akadályozták meg, hogy sztrájktrórk esetleg dolgozhasanak. Általános vélemény szerint moszkvai kommunista ügynökök álltak a mozgalom mögött és azok igyekeztek a francia belpolitikai helyzetet teljesen felborítani.

A Blum-kormány bemutatkozása a parlamentben azonban a kormány sikerét jelentette. A képviselőház nagy többséggel bizalmat szavazott Blum kormányának, s a kormány elnök több nyilatkozatot tett, hogy a falingatott munkások meglek megnyugvassa. Megígérte, hogy a munkások kívánásait a lehetőség szerint teljesíteni fogják és a legutóbbi jelentések szerint a nagy sztrájk valóban szűnőben is van. Párisban sok helyütt felvették már a munkát, a vidéken azonban még mindig sztrájkolt. A francia közgazdasági világ azonban nagy aggodalommal figyelte az eseményeket és a tőkés bizalma a francia frankban nagyon megrendült. Általában valószínűleg tartják, hogy a kormány végül nem lesz a frankot leértékelné, s ezért máris megkezdődött a tőke menekülése Franciaországból.

Olaszországban lévő gazdaffainkhoz!

Fiúk! Szerencsésen megérkeztem. Levelektől látjuk, hogy kitűnő a vángulat és a munkakészség. Csak to vábura is így. Kisebb akadályok nem ketvenletésenek el benneteket. Mindig érezétek, hogy testvérnép között vagytok, akik hagyományosan szeretet el vesznek körül. A Vasárnap-ot egyidejűleg megindítottuk. Egy nevére váldom az összes példányt. Oszdátok szét. Mutassátok meg az ottani fiataloknak, hogy ez a *Confederatio Lupa*. Aki azt akarja, hogy szépénze legyen, szüleiével küldessen be kerek összeget már most részre, amit leutazásomkor lírában kifizetünk. Szüleitöknek írjátok. A munkát komolyan fogjátok, úgy, ahogy megígértétek. A fejelem, egyetértés, egymás szeretete és munka a hazáért biztosítja a becsületet és a haza jólétét. Csak az erős népeknek vannak barátai. Vasárnap járjatok el templomba, az ifjúsági egyesületekbe. Adjatok példát e téren is. Engedelem nélkül senki se menjen el vasárnap kirándulásra. Most katonák vagytok, példás élet a munkában, szorgalomban, fejevemlétségben, előzetekénységben és szorgalmatkozásban ez a feladatok. Soha se felejtsetek el, hogy a magyar földművesnép követel, képviselői vagytok. Rajtatok keresztül ítélik meg nemzetünk. Mindenki a legjobb tudása és akaratja szerint végezze kötelességét. Magyarország és Olaszország szeme rajtatok van. Tapasztalataitokról pontos naplót vezessetek. Róvid cikketek és fényképek kérek a *Vasárnap* részére. Ha valamire szükségetek van, forduljatok hozzám. Leveleletekből árad a jövedvény és a tetteleléség. Legyen ez állandó. Ti vagytok a jövő, amelyre fél kell készülnetek, mert a magyar falvakban még sok a tennivaló. Szüleitök kedvéért alább közöljük a pontos címeket is:

Jung Ferenc, Hritz István, Tihanyi István, Németh Márton, Harmath Péter, Lévy János címe: *Littoria Del Ermada, Agro Pontino, Italia*.

Fehér Elek, Egressy Sándor, Nagy Gyula, Horváth Gyula, Erős Antal címe: *Sabaudia, Agro Pontino, Italia*.

Zomborchevits István, Tomka Gábor, Makoldi Viktor, Bajnok Ferenc, Bene Imre címe: *Littoria Borgoinsona, Agro Pontino, Italia*.

Szita Ferenc, Jobbágyi Árpád, Kovács Géza, Kálmán László címe: *Littoria Borgo-Piave, Agro Pontino, Italia*.

Szeretettel köszönt

Szekeress László főtitkár

Mussolini fia mellette áll a vitézség értelméért
olismegjű hősök megatartásáért.

Szövetkezeti tőkegyűjtést!

A Vasárnap-ban olvasom, hogy az ideai hitelszövetkezeti kongresszus egy, a szövetkezeti életre, a szövetkezeti mozgalom megújítására szesz kibátó határozatot hozott. Nevezetesen *Schand* Károly dr., az OKH nagyfőnöki alelnök-veszérigazgatója előadás alapján egyhangulag elfogadta azt a javaslatot, hogy

a hitelszövetkezetek újboldogindítják az alap-és forgatókönyvarajtatására irányuló mozgalmat.

A központnak bizonyosan meg is vannak az alapvető tervai és a rövid idő múlva el is fogja látni a kötelekbe tartozó szövetkezeteket megfelelő utasításokkal. Ugy gondolom azonban, hogy a magyar földből több mint ezer gyökérből táplálkozó hitelszövetkezet élőkön a gyökereit szinte nap-nap után öntözgető falusi kereszmai ma a központ utasításai előtt megkezdhetik a munkát.

Első feladat szerintem az, hogy itthon a saját falunkban nyerjük meg a felvetett eszmének a szövetkezet végi és remélhető új tagjait. A másik teendő az lenne, hogy a hitelszövetkezetek útján elérjék a kongresszuson részletesen ismertett gyönyörű eredményeket meg kellene apró — két-négy oldalas — a napimunka után, kényelmesen olvasható nyomtatványok útján a magyar falu minden békü után áhító lakójával ismertetni.

A helyi közéletarosság minden nap olvas ugyan újságot. De milyent! Most is úgy van, hogy a kovácsok,

bognárok, borbélyok, kádárok leg-többje már maga is szenvedő kizsázza, de amellet jóvalvaló kereszény gondolkozásu polgárai a közsénegek, de a legjobb hírtérjesztők is a közsénegekben. Valahogy arra kellene törekednie a helyi szövetkezetek vezetőknek, hogy

ezeket megnyerjék a szövetkezetekhez igaz barátainak.

Nem tartom túlságosan nagy munkának ezt a dolgot: a közsé legjavából kiválasztott hitelszövetkezeti vezetők, ha feléteszik az áldatlan, a köz céljait igazán nem szolgáló politikai torzalkodásokat, akkor az én hitem szerint hamarosan egyetértvény, egységesség tehetik a saját községüket. Ez az egység jelenti a szövetkezeti eszme diadálját. Ha minden falusi szövetkezet vezető a közel jövőben tudatára ébred annak, mi a kötelessége, de főleg arra fordít gondot, mikor lehet alkalmas időben a szövetkezeti tagok zsebébe azért az egy pár filléret nyulni, amiből egész rövid idő alatt pengök, százpengök, majd biztosan nagyon milliók gyűlnek össze, akkor minden falusi szövetkezet igazán a jólét forrása lesz. Én, mint közel 180 holdon gazdálkodó kisbirtokos, annyit mondtatok, hogy

a mi községünk a szövetkezetek segítségével nélkül ennyire se jutott volna, mint amennyire most vagyunk.

Tessék, szívelejk meg tehát a mi példánkat!

B. Horváth Gyula

Rosszul használják sok helyütt az eper és a szeder elnevezést

A tudósok által megállapított növénynevek helyett az ország egyes vidékein tájszóalásból más neveket használnak, ami nemcsak kifogásolható, de félreértésekre is vezet. E tájszóalások közül szóvá akarom tenni a *szamóca*, a *szeder* és az *eper* elnevezése körül tapasztalható visszásságokat. Előzőleg azonban rá akarok mutatni ezeknek alakai és nagyságbeli nagy különbségére és eltérő rokonságára.

A *szamóca* (*Fraxaria*) szerény kis növény, mely alig ér el 10–15 cm magasságot. Egy tőnek a tő körül csak kevés levele van, ezeknek a szára és fonákja ritka puha szőröcskékkel van borítva. Nem fás növény. Termése szép piros, édes és rózsáillatú.

A *szeder* (*Rubus*) vagy a földön terül el, vagy a málnához egészen hasonló bokrokat alkot. Mindkétfelelegnek ágai és elágazásai fásak, mirigyekkel és tüskékkel, vagy csak mirigyekkel borítottak. Leveleinek alsó lapja és a levélközépső érdes szőrök. Termése fekete, nem illatos, érett állapotban édes. Csak vadon terem.

Az *eper* (*Morus*) terebélyes koronával bíró fa. Ennek leveleivel etet-

jük a selyemhernyót. Termése fehér, halvány lila színű vagy fekete. Éretten az előbbi kettő édes, a fekete azonban savanyu. Termésének nincs illata. Falusi udvarok kedvence fája, termése a tyúkok kedves eledel.

Természetes rendszer szerint a *szamóca* és a *szeder* a rózsafélékhez tartozik. Virágjuk rózsavirág szerűek, az *epernek* barbak virágja van s nem rokona az előbbi kettőnek.

Ezzel ellentétben az erdei számcának nagytermésű nemesített fajait az ország egyes vidékein helytelenül földiepernek nevezik s ezen elnevezés által epertelének állítják, holott ez nem eper és nincs is vele rokonságban; ez más növény, melynek neve *szamóca*, még pedig, amelyik az erdőben terem, az erdei *szamóca*, a nagytermésű fajtái pedig *kerti szamóca*, *ananasz-szamóca* és más nemesített *szamóca* nevet viselhetnek.

További visszásság, hogy azt a fát, amelynek leveleivel a selyemhernyót kell etetni s amelyet az iskolai növénytanok is mind ez alatt a név alatt tanítanak, azt az ország egyes helyein tájszóalásból helytelenül *szederfának* nevezik.

Ganmel Alajos

Felavatták a kalocsai Népművészeti Ház-at

Zichy Gyula gróf kalocsai érsek kezdeményezésére, *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter támogatásával megépült Kalocsán a *Népművészeti Ház*, amelyet június 7-én délelőtt avattak fel ünnepélyes keretek között. A házatónat részvett *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter, *Tormay* Géza kereskedelmi államtitkár, *Karay*-*Krakker* Kálmán dr. Pest vármegye főispánja és még számos közeleti előkelőség. *Zichy* Gyula kalocsai érsek nagy papi szerdelttel végezte a házszentelési szertartást, majd ünnepi

beszédében arra buzdította a népet, hogy a jövőben még lelkesebben ápolja a magyar népművészetet. *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter a kormány nevében átadta a házat rendelésének.

— Egy nép — mondotta — csak akkor alapozhatja meg jövőjét, ha szent történelmi hagyományaira épít. Szentebb kulturális hagyományra nincs egy nemzetnek, mint az őnmagából fejlesztett művészet és ennek szeretete.

A pénzügyminiszter lelkes tapsal fogadott beszéde után *Fabinyi* Géza dr. polgármester a város községe, *Kujányi* Ferenc dr. tb. katonák a kalocsai földműves ifjúsági egyesület

nevében átvette a házat. Délben *Zichy* Gyula gróf ebédén látta vendégül az előkelőségeket, akik délután az ipartestület székházában megintanták a népművészeti bemutatót. A népies gyermekjátékok, szokások, táncok nagy tetszést kellettek. A *Kalocsai ünnepségeken résztvett nagyszámú angol vendégekönzés* is, amely a fővárosból rándult ki *Kalocsára* erre az alkalomra.

„Trianon rákfenéje rothad Európá testében...”

Sir Robert Gower angol képviselő rópiárat adott ki, amelyben kijelenti, hogy azért küzd Trianon módosításáért, mert a középEurópai ügyek legalaposabban megvizsgálása után felelőssége teljes tudatában a leghatározottabban megállapította, hogy *Magyarországgal a trianoni bény szerbke a lehető leggyorsabbalánul bánt és hogy Európa nagyon jelentékeny részben a gazdasági jólét sem a politikai ny. galom, amig nem módosítják Trianon területi határozományait.*

Addig nem lehet világbékét remélni, amig Trianon rákfenéje rothad Európá testében. A középő Dunayövidékének gazdasági elrendezése is a területi elrendezéstől függ, mert a politikai és területi ellentétek megoldása nélkül nem képzelhető az államok szoros gazdasági együttműködéséhez feltétlenül szükséges jóindulat és kölcsönös megértés. A trianoni igazságtalanságok jóvátevéle áldásos hatást gyakorolnak az európai gazdasági viszonyokra is. Az összes utódállamok létevére is a középő Duna völgyének maradóan, igazságos, kiegyensúlyozott és megnyugtató elrendezését kívánja.

»Arany napok« Nagykőrösön

Június 27., 28. és 29-én tartja *Nagykőrös* városa az *Arany napokat*. Toldi Irónak városa, amely világhírnévvel bír, is egyik legelőnyösebb művelődési és gazdasági hatalmas és mindenre kiterjedő programot állított össze a három nap minél nagyobb sikerért. *Június 27-én:* Exportiac bemutatása, gyümölcsvásár, uborkavásár. A csomagolás bemutatása. Borkiállítás. A 150 éves török uralom emlékeiből rendezett kiállítás. *Június 28-án:* Magyaros kézimunka-bemutató a gazdasági iskola nő háztartási tanfolyamának záróvizsgáján. A Nagykőrösi Kertészeti Egyesület naggyűlése. Az Arany János Társaság emlékünnepe. *Június 29-én:* A Stefánia Szövetség babakörzöje és magyaros ruhabemutatója. A sokgyermekes anyák ünnepe. Kerületi leveles-üzverseny.

E főbb pontok mellett számos szórakoztató alkalomról is gondoskodnak az *Arany napok* agilis rendezősége, hogy minél élvezetesebbé és felelhetetlenebbé tegye a nagy aföldi város kulturális és közszegegyesületi figyelt látogatók megfellelést és szórakozását, ami meggyőződések szerint a legteljesebb mértékben sikerülni is fog.

ELADNÉK:

Eladó egy négylőeres, územképes benzimotor, transmíziós felszereléssel együtt, 360 pengőért. Bővebb felvilágosítást nyújt, válaszlevegő elvételben: *Fremy Lajos, Cserháthaláp up. Magyaránador, Nógrád-megye.*

Eladó egy járgénycsopló, tisztított nélkül; alakítható babra, repágmara, muharmara. Daráló, lokomobilizszerék, korfűrés, bármilyen erőben nyagyothalaknak hallókészülékek *Zakariás Bédán, Magyaránhegyes,*

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A baromfiak

Eldorádója tulajdonképpen a tanya környéke, hol a gyeppszit, a fák rovai, stb. változatos esőségét nyújtanak nekik. Az udvarba zárt baromfi már korántsem tud annyit gyűjteni, mint amennyire szüksége van a tojástermelésre vagy a növedékek teste felépítésére.

A szabad térség előnyeit — legáltalában időként — megszerezhetjük szárnyasainknak azzal, ha az amerikai farmereket utánóztatva, vándorlóban tartjuk nyáron baromfiállománynak. A vándorló tengerre épült faketek, mely a tarlóra, a szántóra, a répföldre, stb. kivontható s miközben a gazda szánt, a baromfiak kísérik az ekét, pusztítják a férget, felszedik a gyommagvakat s így végeredményben kettős hasznot hozhatnak gazdáiknak.

A „tyuklegelő” pótlására a zárt udvarban gabonamagvakat szokás etetni. Tiszta buza persze nem jut a tyukoknak, hanem csak a gabona alja (ocsu), melyből azonban a tyuk gondosan kiválogatja a gabonaszemeket, a nem mérges gyommagvakat, stb. A tyukokat azonban nem célszerű lisztán szemes eséggel táplálni, mert a szemes termények kevés fehérjét tartalmaznak, ami pedig a tojástermelésnél fontos, másrészt az emésztés is tökéletesebb a vegyesből tápláltak mellett.

A szemes eség mellett indokolt felaprózott (zuzmó) lágy esésgét adni s ebbe bármiféle örömelem keverhető. Minél változatosabb a keverék, annál jobb évtérrel fogasztják szárnyasaink.

A keverék főtelemét adhatja télen burgonya, cukor- vagy takarmányrépa, nyáron pedig zöld fű, csalán, here, lucerna, baltacim, spenót, saláta, kék zölde, gyümölcs hulladéka, hagyma, stb. A felsorolt takarmányok kevés olajfogóanyag, hűvelyes daru, halliszt, hullászt, főtt belek, állati vér, tuddó máj, törpörtyű, stb. Állati eredetű húsanyag melynek fehérjetermánya különösen jó hatással szokott lenni a baromfiak tojástermelésére és fejlődésére. Különösen fontosak ez utóbbi anyagok az olyan baromfiaknál, melyeknek nincs alkalom gilisztákat, bogarakat, férgeket, csigákat, stb. gyűjteni.

Nem szabad hiányozni a keverékből a mézesnek se, melyből naponta egy-egy tyuk számára 5—8 gramot számolunk. A méz adagolásáról is különösen ott nem szabad megfeledkezni, hol a tyukok udvarra zárt s így tyukjának férgek, csigák, meszes homok, hűvelyes növények leveleinek fogyasztása után a kellő mézszáplálékhoz nem juthatnak.

A gyöngynövények minimális ára

A földművelésügyi minisztérium növényvédelmi és növényforgalmi iródjára az érdeklőségek meghallgatása után a gyűjtött gyöngynövények minimális (legkisebb) beváltási árat a következőkben állapította meg:

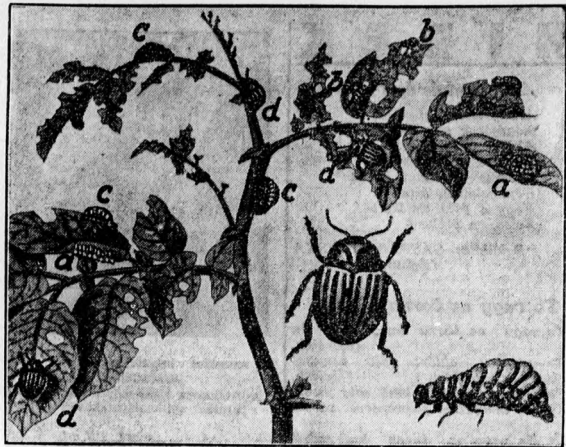
Virágok, (Flores): Bodza (Sambucus) rövid szárral, nyersen 6 fillér, szárazon (halványársárgára szárítva) 40 fillér. Buzavirág (Cyanus) nyersen 28 fillér, szárazon (sötétkék színre szárítva) 260 fillér. Cickafarkkóró (Millefolium) nyersen (rövid szárral) 3 fillér, szárazon 17 fillér. Ezüsthársas (Thilaa arg.) nyersen 10 fillér, szárazon 40 fillér. Kohárs (Thilaa) nyersen 25 fillér, szárazon 90 fillér. Örkörfarkkóró (Verbascum) nyersen, csésze nélkül 15 fillér, szárazon, csésze nélkül, aranyársárga szárítva 100 fillér. Pipacs (Papaveris rhoeas) nyersen 15 fillér, szárazon 120 fillér. Szarkaláb (Calceatrippae), lilaszínű, nyersen 6 fillér, szárazon 45 fillér. Szarkalábvirág, kékszínű, nyersen 7 fillér, szárazon 50 fillér.

Levél (Folia): Cickafarkkóró (Millefolium) nyersen 3 fillér, szárazon 17 fillér. Diófa (Juglandis) nyersen 3 fillér, szárazon 15 fillér. Maszlagn (Stramoni) nyersen 3 fillér, szárazon 21 fillér. Nadragulya (Belladonna) nyersen 6 fillér, szárazon 50 fillér.

A növény földfeletti része (Herba): Apróbojtorján (Agrimoniae) nyersen 3 fillér, szárazon 16 fillér. Ezerjófű (Centaurii) nyersen, kötegel rövid szárral 8 fillér, szárazon, kötegel rövid szárral 30 fillér. Fehéüröm (Absinthii) nyersen 2 fillér, szárazon 14 fillér. Kakukfű (Serpylli) nyersen 2 fillér, szárazon 14 fillér. Vadárvácska (Viola tricoloris) nyersen 3 fillér, szárazon 22 fillér. Varádics (Tanacetii) nyersen 2 fillér, szárazon 12 fillér.

Különfélék: Anyarozs (Secale Cornutum) szárazon 280 fillér. Cseresznyeszár (Stipites cerasorum) nyersen, magmentesen szedve 20 fillér, szárazon, magmentesen szedve 80 fillér. Kőrishogár (Cantharides) szárralán állapotban 175 fillér, szárítva 550 fillér.

A felsoroltak nem fix átvételi árak, hanem minimális beváltási árak, amelyeknél kevesebbet a beváltó a gyűjtőnek, illetve termelőnek fel nem ajánlhat. Ha a beváltó értéket az árakat nem fizeti meg, a termelők forduljanak panaszal a Magyar Kir. Gyógyművelésügyi Államhához (Budapest, II., Herman Ottó-u. 15.). A felsorolt minimális beváltási árakon kívül az iroda a termelői érdeklőség javaslataira a menthofala trángrádjú kilogrammonként 1.30—1.90 pengőben állapította meg.

A Kolorádó-bogár

a burgonyának legnagyobb ellensége. E bogár vörösrózsínú, körülbelül 12 milliméter hosszú lárvái lerágják a burgonya leveleit. A bogár évente háromszor petézik, ugy, hogy egy him és egy nőstény után egy évben 60 millió larva származik. A lerágott lombozatu burgonya alatt természetesen alig van 1—2 öszeaszarodott, keserű ízű gumó.

Amerikából ájtott ugyan Franciaországba, de onnan még nem terjedt el más európai államba, mert mindenütt, így nálunk is, illetékes szakörök résen vannak s idegenből jövő burgonyaszállítványokat alapos vizsgálatnak vetnek alá.

A bogár magja 7—10 mm hosszú, piszkossárga színű, hátán 5—5 fe-

kete vonallal. A vörössárga színű petéket (a) a nőstény a levelek alájára rakja. A petékből kikeltek lárvák (b, c) vérvörös színűek. A larva a földben bebábozódik s ebből buvik elő a bogár (d).

Apró jótanácsok

A baromfiaknál a különféle belférges és glandférges lesoványítják a tojóttyukok hátasúkra abahagyják a tojóttermelést. Vizsgáljuk meg jól a levégott állatok vékony- és vakbeleit s ha belférget találunk azokban, akkor egy napig koplattassuk az állatokat, majd utána etessünk velük — több ízben — erős fokhagymás-főzettel kevert darákat, megpörkölt tolmag-darákat, vagy egyéb belférgelőző anyagokat. Hogyha nagyobb állományt akarunk vásárolni és erősebb hatású belférgelőző szerrel tisztítani, akkor annak hatását előzőleg próba állaton próbáljuk ki. Ezek az anyagok nagyobb mennyiségben megölhetik a baromfit magát is.

A gyöngynövények irtásának elvei a következők: kaszáljuk le őket magkötés előtt, hogy az érett magvak ne szóróljanak szét s így ne kelhessenek ki majd a következő évben. Más gyömköknél a gyakori kapálás és szántás a legjobb irtóeszköz, mert ezzel a földalatti részeket elpusztítjuk, melyekből az ilyen gyomok újra hajtanak. De legyenek rajta, hogy a közeli árokpartokat, dűlőket és mesgyéket is lekaszáljuk idejében, mert onnan is átkozza a szél a gyommagvakat földünkre. Úgyeljünk a vetőmag gondos tisztására is.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Takarékosság és konyhaművészet

Úgyis háziasszony nemcsak a régi ruhából tud újat alakítani, hanem a megmaradt ételfélékből is izletes és ízlelesen elkészített ebédet, vacsorát tud összeháttani, hogy a háznál semmi kárba ne vesszen.

Az összeült kenyérdarabokból fel lehet használni, ugy, hogy azokat apró kokkára vágjuk, zsírban vörössárgyával megpirítjuk, friss zöldséget, burgonyát, esetleg egy kis kóliszlát adunk bele, felszereljük és levesnek megfőzzük. Ugyanazokból is el lehet készíteni, jóízű husajtól főzhetünk. A húst megpöröltük, aztán 2—3 tojáshárgáját szilán áttrünnk, hozzáadunk kevés citromlevet, egy-két kanál táblaolajat, söt, pici cukrot, a tojások megpörölt fehérjét s mindent jól összekeverjük. Mikor összeállt, tálra tesszük, vizes kézzel megformázzuk és deszkával letakarva, hideg helyre tesszük. Cékával, uborkával díszítve adjuk az asztalra. A maradék husokat is fel lehet használni, hogy azokat laskára vágjuk és összekeverjük finomra vágdat zöldségrezsellyemmel. Egy edénybe apróra vágott szalonnát párolunk metélt hagymával, beleadunk főtt, hámozott és ki-húrt burgonyát, söt és kósménymagot, majd legvégül teleszörjük a vágdat hussal és egy-két kanál tejfőt öntünk rá.

Tésztába ugy használhatjuk fel a maradék husokat, hogy a megpörölt husba adunk söt, borsot, egy-két tojást és kevés apróra vágott, zsírban megpörített hagymát, mindent jól elkavargatjuk s megöltjük vele a kinyújtott tésztát és a husokockákat zsírban kisütjük.

A tejbenfött rizsmaradékból apró pogácsákat formálunk, megforgatjuk tojásban, szelvényországban és zsírban kisütjük.

A megmaradt főtt tésztát elvegyítjük diónyi zsírral, vágdatlalt husmaradékkal, kevés sóval, sötöben kicik megpirítjuk és reszelt sajttal adjuk asztalra.

A maradék sült húst vagy szárnyat egész apróra öszevagdalljuk, tuzálló tábla szűpen sorba rakjuk s a vaját félben, sötöben megforgóssítjuk, akkor néhány tojást öntünk rá s ha a tojásfehérje megkeményedett, finomra vágott metélt hagymával meghintjük és melegen betálaljuk.

Hasznos jó tanácsok

Kis pulyák gondozása. (Válassz Gy. G. Tiszaluc kérdése.) A kis pulyák közül főleg a mezfőzött övlyök 10—12 hetes korukig esteinket száraz, meleg óiba zárjuk és hideg, nedves reggeleken ne engedjük őket a szabadba. A táplálkozásukra vonatkozólag fontos, hogy mindig friss takarmányt kapjanak. A körül álló kiképzett kis pulyáknak teljes felszáradás után adjuk először is apróra törtött faszén-darát és finom homokot kavcsolt. Utána adhatunk megpörött, vagy megzartott buzát, tengeri, árapály zabdarát, vagy héjtalan kölest, italul pedig vizet, vagy felöltözött tejet. Az első 10—14 napban ne álljon előttek egész napon át a víz, hanem csak etetés idején adjunk előlük. Köt-láron napos korukban az ágatott darákat már keverjük finomra vágdat zöldsé, csalánlál, töklelével és 2—3 százalékos takarmánydeszt is adjunk beléük. 8—10 hetes korukban a kis pulyák már az övegekkel együtt kaphatnak reggel zöldségt kevert eséggel, melybe sok buzát, borsot adunk előlük, meg este pedig öszeállított magvakat. Szép időben egész nap a legelőn legyenek.

Eper-cet készítése. (Válassz több érdeklődőnek.) A szamócat válogatás után ukócsillvegekbe töltjük, de mosás nélkül, minden fél kilogram eperre egy liter jó borocetöt öntünk és három napig állni hagyjuk. Akkor ezt az eljárást megismételjük. Most átszűrjük és minden literre 90 deka porcukrot számítva, gyors tűzön mintegy félóránhozott főzünk, miközben gondosan lehabozzuk. Ha kissé lehűlt, levontesen bebugozzuk és parafával bevonjuk a dugóját.

Téli vetőburgonyafosztás

A máltai utjburgonyabehozatal felesleges tétele, valamint exportfejlesztés céljából a földművelésügyi minisztérium Növénytermelési Hivatala az idén is folytatja a téli (fotjot) utjburgonyatermelés elterjesztése érdekében megkezdett munkáját. Ezért tuzálló ütőteret az idén is kioszt 5—20 q-ds teteleken szerződéses termelésre néhány vagón vetőburgonyát. Junis 18-ig még elfogad a Hivatal (M. kir. Növénytermelési Hivatal, Budapest, Földművelésügyi minisztérium) igényléseket fehérhúgy, vagy sárgahúsu vetőburgonyára. Piroshegy készítése már nincs, így az már nem készíthető. A termelés mikéntjére vonatkozó felvilágosításokat az érdeklődők ugyenott megkaphatják.

Barackpálinkafőző tanfolyam.

A M. Ktr. Erjedástani Állomás (Budapest, II., Hermann Ottó-ut 15., telefon: 538—63) július hó 27-iki kezdettel 8 napos barack- és gyümölcsészéipari tanfolyamot tart, melyen a gyümölcsészés összes elméleti és gyakorlati tudnivalóit előadják. Elkészíthetőség nem szükséges. A tanfolyamra hallgatónak korlátolt számban vesző 100 fillér. Ebben részesülnek termelők és főzdekt tulajdonosok, illetve alkalmazottak.

H I R E K

Aranyruhá égitestek

Aranyruhá égitestek
mondjók meg nékem,
Akihez a szívem láncol,
Szeret-e az engem?
Érdemes-e könnyű hullatni
Könyvemien érte,
Vagy a fájó emlékeit
Feledjem örökké?

Beküldte: GÁSPÁR JULISKA
(Mélykut.)

Te vagy az barna lány...

Te vagy az barna lány, akit én
[szerelek]
Te vagy az, akiért fájó
[kőnyvet]
[éjletek]
Te vagy az, akihez késő este járok,
Kinek csókjaivra szivrepesve várok.

És Te vagy az, kinek koszorúkat
[fonok]
Könnyben uszó szemmel, érted töm-
[közök]
Minden dőltöt este százszor emleget-
[lek]
Barnahajú kislány, de nagyon sze-
[retlek].

Teneked tépem le a nyíló virágot,
Neked odaadnám az egész világot.
Hiszen vidám, boldog, csak úgy lehet
[élttem]
Ha Te leszel az én kicsi feleségem.

Beküldte: HORVÁTH JÓZSEF.
(Pusztamiske.)

Vén akác virága...

Vadregényes erdők alján
Kinyílt minden rózsá,
Síró dalok, magyar dalok
Szállnak messze róla.
Szerelméről, vadvirágról
Dala: mizán ága,
Hát még rólad mennyi száll el,
Vén akác virága...

Hogyan foglalhat magába
Annyi magyar nótá,
Lengy lombod miért tanít
Anyinakok titokra? ...
Hogyan értik meg lombodnak
Széled suttogását?
Egy tudja úgy felgyújtani
S ívek dobogását...

Illetdőt vajon hány ifjut
Döntött szerelemb?
Hány kislány esett érte
Mélységes verembe? ...
Arnyad alatt hány kérdeszte
Azért jött e világára,
Nyílják kétszer is egy évben
Vén akác virága...

S ha mind el tudnád suttogni,
Amit olykor láttál,
Mámorító május estén,
Ezüst holdvilágnál...
Hány zokogást, könnyet, sóhaj,
Tudnál emlelni...
De jó... de jó öreg akác,
Hogy nem tudsz beszélni!

SZILÁGYI FERENC (Csersmajor.)

A magyar népfőiskolások üdvözöl-
ték Rothermere lordot. A népfőiskola
Széchenyi Szövetség most tartott
közgyűlést Vároday József elnökleté-
vel. A közgyűlés Rózsondai Albert
indítványára távirattal üdvözölte
Rothermere lordot, legutóbb meg-
jelent magyarbarát cikke alkalmából.

Sulyos szerencsétlenség egy evezős-
versenyén. Sulyos szerencsétlenség tört-
ént június 7-én a csepelli Dunagázban,
ahol regattaversenyt rendeztek. A
starter pisztolybűvészekkel indította el a
mezőnyt. Az egyik startnál a pisztoly
főlöletét elhelt és a fojtás a közelben
ülő Szalai Iolya 9 éves kislány arcába
fordult. A szerencsétlen gyermek vére-
sen esett össze. A mentők a Szent Ist-
ván-kórházba szállították, ahol megműt-
ték, hogy a gyermek életét me-
gőhik szelni. A rendőrség az ügyben
megindította a nyomozást.

Am amerikai halálfejes „fekete légió”
egyenruhája
A titokzatos légió már eddig is sok
politikai gyilkosságot követett el

A vetélkedők

A gazda új kalapot és ösmét
vett. Egyszerre próbálta ki őket és
sétálni indult velük.

Utközben a szép pörgekalap irig-
ykedni kezdett a rámás csizmára,
hogy a dicsőséget meg kell vele osz-
tania. Bosszusan szöktél le hozzá:

— Ne büszkélj, hé! A fonto-
sabb én vagyok. Te csak a port ta-
pasod ott lenn, én pedig itt a ma-
gasban a gazda fejét védem.

A csizma sem maradt adós:
— Csend legyen, öcskös, aki kük-
sölsz odafönt! Hát nem én hordom
it alant az egész gazdát veled
együtt?

Közben hirtelen vihar támadt és
lekapta a kalapot a gazda fejéről.
Először magasra röpítette, aztán
megpörgette s vitte, mint a veszed-
lem, egyenesen a pocsolja közébe.

A gazda alig győzte kapkodni a
lábat, úgy loholt utána, miáltal ter-
mészetesen a rámás csizmája is tel-
jesen bepizkolódott a fenekeken
sárban.

A gazda kopott dolmányja moso-
lyogva figyelte az egészet és csende-
sen jegyezte meg:

— Lásátok, nagyszájuk! Aki
veszekszik és irigykedik, minden-
képpen bepizkolódik végül. Ha a
fejen hordják, ha a lábón. Ha fönn
van, ha lenn...

MÉZES JÁNOS

Meghalt a zalai főispán. Tabódy
Tibor, Zala vármegye főispánja, ja-
nuár hó 4-én reggel Zalamegyeszen
tragikus hirtelenséggel elhunyt.
Reggel, mikor az inasa fel akarta
kelteni, ágyában holtan találta urát.

Az előhívott orvos megállapította,
hogy a halál szívbénulás következté-
ben állott be. Az elhunyt főispán
holtestét a vármegyeháza ravata-
lozók fel és Pehm József apátelbá-
nos szentelte be. A halottat ezután
Budapestre szállították s a temetés
a budapesti Kereseti-utj temetőben
június 7-én folyt le, igen nagy rész-
vét mellett. Az elhunyt főispán —
aki mindössze ötvenéves volt —
felesége, négy gyermeke és nővére
gyásztölt.

Földi keresett, ellopott a pénztárcája.
Lapunk egyik derék olvasója levelein
adja tudnunkra „Érdekes kaland”-ját,
amely a ferencvárosi vásárban ment
keresztül. Ez az olvasónk ugyanis ismer-
őseket keresett a vásárbán, s előzben
kimentek a néhány percel előbb vett
új erszényét, amelynek tartalma pontan-
sán 13 pengő 13 fillér volt. Hogy talált-
e ismerést Miksa Ferenc a vásárbán, arról
nem értesített bennünket. Ezen azon-
ban bizonyosak vagyunk, hogy az alatto-
mos szobtolvaj nem jóvával, dolgos fa-
luster embert volt, hanem olajsvalaki, aki
sem a becsületet embernek, sem a rend-
őrneket nem szeret ismerőse lenni. Egy-
bőlünk bizunk benne, hogy a két 13-as
szám az ípsének sem hogy szerencsét, s
az enyves keze a közeljövőben odaragad,
ahova legkevésbé kívánja: a bilincshez.

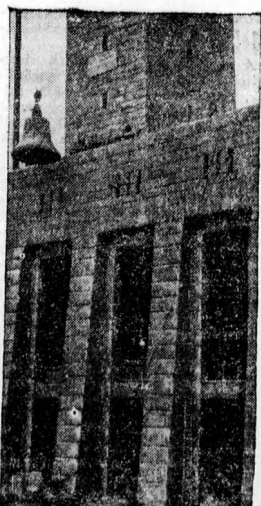
Nem akadályozhat meg a tenger- behozattal

Az utolsó héten az a hír terjedt el a
közönség, amelyet azután egyes lapok is
közöltek, hogy a kormány a további kü-
koricabehozattal meg kívánja akadályo-
zni, ezért a felfüggesztett kukoricá-
vámokat visszadilatja és a behozatalhoz
szükséges valutáris megoldásokat sem
teszi lehetővé. Illetékes helyről közölték
a gazdák érdeklődéseivel, hogy a
kormánynak nincs szándékában a fel-
függesztett kukoricavámokat visszadilat-
tani, valamint, hogy a szükséges kere-
tében a kukoricabehozatal további foly-
tonosságát is biztosítani kívánja.

Filléres gyorsvonatok. A m. kir.
államvasutak igazgatósága közli,
hogy június 14-én, vasárnap, a kö-
vetkező filléres vonatokat indítja:
Budapestről Pécsre. A menettérít
jegy ára 5 pengő. — Baja és Szek-
szárdról Pécsre. A menettérít jegy
2,40 pengő. — Szegebről Pécsre. A
menettérít jegy ára 5,70 pengő. —
Budapestről Sopronba. A menettérít
jegy ára 5 pengő. — Budapestről
Tapolcára. A menettérít jegy ára
4,30 pengő. Ez a vonat a Balaton
mentén megáll.

Gyilkosság egy agancsért. Június 7-én,
éjjel 11 órakor Gőnyőhártánján fűtő-
házán Bakos József 21 éves legény egyet-
len késszárral megölte Székely József
19 éves fiatalbembert. A gyilkos azonnal
a rendőrségre sietett, ahol a strápostól a
közönség hangon mondta el, hogy vasárnap
legelőb barátlátnál, Székely Józseffel sá-
tára indultak. Egy szarvaszaccot talá-
lítottak, amelyet ő vett magához. A dé-
lután folyamán az uradalom intézője
megjelent nála és visszakérte a gyö-
nyőri agancsot. Nyomban tudta, hogy
barátnja árulta el a dolgot. Ezen annyira
felháborodott, hogy az utána szarvaszaccra
legelőb barátlát. A rendőrség a gyilkos
fiatalbembert kihallgatása után letartoz-
tatta.

Az állami sorsjáték húzásának eredm-
énye. A 93. m. kir. főkönyvészeti állami
sorsjáték június hó 5-én megtartott sor-
soltása alkalmával az alább feltüntetett
számokat sorsolták ki: A 10.000 pengős
főnyereményt nyerte a 71.834 számú
sorsjegy. A 20.000 pengős nyereményt
nyerte a 191.432 számú sorsjegy. A
10.000 pengős nyereményt nyerte a
94.510 számú sorsjegy. 5000 pengőt
nyertek 113.543, 196.335, 2500 pengőt
54.523, 76.846, 136.558, 158.345; 2000
pengőt 71.900, 122.209, 126.182, 142.691,
153.146, 190.366; 1000 pengőt 8908, 11.939,
72.091, 113.165, 114.054, 156.052, 182.900,
185.056, 191.592, 198.951; 500 pengőt
8306, 24.298, 36.064, 49.394, 49.825,
60.488, 74.018, 76.496, 117.899, 129.739,
198.778, 194.777, 148.324, 161.884, 188.565.
Ezenkívül kihúztak számos kisebb nye-
reményt.

Felbuzgat az olimpiai harangot
a hetvenháromezer tonnyba
A harang mekkoradónál fogja jelezni a
berlini olimpiai játékok megnyitását

Urnapiján...

Piros cseresznyének
Fehér kis virága,
Mít viszel kislányom,
A félkéz kosárba?
Sok szép nyíló rózsát
melyből illat árad.
Feldisztem vele
az Urnapi sátrat.
Mert jön a jó Jézus
kezel felénk nyugva,
Hadd legyen virágos
közöttünk az utja.
Menj csak kicsi lányom,
Lelkem tiszta ága,
Piros cseresznyének
fehér a virága.

NAGY LAJOS (Révfütöl.)

Sulyos vasuti szerencsétlenség
Ausztriában. A páris—bécsi gyors-
vonat, amelynek június 5-én este
22 óra 15 perkor kellett volna Bécs-
be érkeznie, Asten—St. Florian-
állomás közelében este 8 óra után
sulyos szerencsétlenség érte. Ezen a
helyen a pályát javítják és jelenleg
csak egy sínparva van használható.
A mozdonyvezető olyan gyorsan irá-
nyította a szerelvényt erre a sín-
parra, hogy három személykocsi és a
mozdony kiskitott és több kocsi egy-
mába torlódtott. Az utasok közül
kettő meghaltak, hatan sulyosan,
többek könnyebben megsebesültek.

Halálra ítélték a gyereket a legjobb
tanulót. A jügoszláv mederói elemi
iskolában a gyermekek egymás között
halálra ítélték egy Jovanovic Tanazise
nevű elsőosztályos tanulót, aki csak
nemrég iratkozott be az iskolába, de
már is annak első tanulólvájá közé-
telt fel magát. Társal azonban irigységből
összeszekezték szöket ellene és nyilván a
kalandorítás hatása alatt, elhatározták,
hogy elesték láb alól. Nyolcan ösz-
szeszekezték és a tizpercben megrohan-
ták a kislit, kezénel és lábánál fogva
a magasa emelték, egy ideig löbdták,
azután az emeleti folyosóról az udvarra
dobták. A kislit ösztörtök tagokkal terült
el a földön. Társal azonban ezzel nem
elégedett meg, hanem nekiesett és il-
legelni kezdtek mindaddig, míg a szer-
esetlen gyermek kidőltszárta az egyik
tanító közbe nem lépett és ki nem sza-
badította a kislit, aki igen sulyos sé-
rüléseket szenvedett, úgy, hogy felgyö-
nyűdésához nincs semmi remény.

Négyleti kényszermunkára ítélték
egy bihari falu férfilközönségét. A
biharmegyei Balok községben ismer-
telen tettesek letépték az állami
iskola homokzatára kitűzött román
zászlót, amelyet másnap bemocskola-
találtak meg az utszéli árokban. A
csendőrség eredménytelen nyomozá-
sára után a hatóságok egy döntöt-
tek, hogy a zászlóértést az egész
községben megtorolják oly módon,
hogy 16-16 évig a falu vála-
menyi férfilközönségét kirendelik pénz-
zel meg nem váltható kényszermunká-
ra négy hétre, amiből két hetet
azonnal, kettőt pedig közvetlenül az
arítás után kell elvégezni.

FELESTARIÁS

140—300 drb. birkavál felestar-
tásra helyet keres, októberre Paczok
József, Cserháthalap, Nógrád-megye.

HASZONBÉRIET

Haszonbérbe adó 115 hold prima,
mindent termő föld, a község közep-
én 2 holdas belsőszéggel, a Tiszá-
mentén, kitűnő időjárás és éghaj-
lati viszonyok mellett. Ha megfelel, a
haszonbérlo pár év múlva meg is ve-
hető. Elő és holtfeleszerelés is olcsón
átvehető. Jó tőkebefektetés, mert
biztos megelhetést nyújt. Válasz-
bélyeg ellenében érdeklődni lehet:
Kenderei Szabó Gyulánál, Gyüre,
Szabolcs-megye.

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron
Szigeti Nándor és Fia
ékszerész
Budapest, IV. Kecsköméti-utca 9

A gázálarca háborúban és békében

A mai emberek legféltettebb muma az egész világon a gáz-háború. Azt mondják, hogy a jövő háborúját nem is a frontokon fogják megvívni, hanem hátul, a nagyvárosokban dől el a háború, mert a repülőgépek támadásai ellen a gázvédekezés és az ellenséges légi flotta könnyen eláraszthatja mérges gázokkal a városokat, ipartepeket.

A gázátadás ellen nemcsak a katonáknak, hanem a polgári lakosságnak is fel kell figyelnie.

ezt célozza minálunk a nemrégiben hozott légvédelmi törvény. A jövő háborújáról mindenkinek legyen gázálarca, ez a cél, az alkalmatlanságok is, az asszonyoknak, gyermekeknek is. Angolországban már az elemi iskolákban tanítják, hogyan kell védekezni gázátadás esetén, minden iskolában van gázálarca-rajtár és ha baj van, rögtön minden egyes gyermek felveheti a védő gázálarcat.

A gázálarca az a szerepe, hogy a levegőbe kerül mérges gázokat kiszűrje és ha ezt nem lehet feltétlen biztonságosan elérni, akkor tisztító tevényt szolgáltatson a külön oxigéntartályból.

Az elmúlt világháborúban háromféle mérges gázt használtak az ezeket zoldkeresztes, kékkeresztes, sárgakeresztes gázoknak neveztek és csomagolásukról. A zoldkeresztes gázoknak az volt a sajátosságuk, hogy az ember tüdejét támadták meg, fulladó érzést keltenek. Ezek közül az egyik a klor és a fongén. Aránylag könnyű eleniük a védekezés gázálarccal. A kékkeresztes gázok már rosszabb jelzőgázok voltak. Nem komoly mérgek, csak erős köhögésre, tüsszentésre ingerlik az embert. A gázálarcon könnyen áthatolnak s úgy megköhögötték az embert, hogy az kénytelen volt letépní a fejéről a gázálarcat. A világháborúban előbb ilyen gázal támadták, hogy a katonák vegyék le a védő maszkot s csak aztán jött a gyilkos zöld- vagy sárgakeresztes gáz.

Legveszedelmesebb mérges gáz a mustárgáz, melyet yperit-nek is neveztek. Ez ellen nem véd semmilyen gázálarca, mert átmar minden ruhán s a bőrön keresztül öl. Hogy azonban a világháború óta a vegyszerek titkos borszkányonyájában milyen újabbjait mérges gázokat találtak ki, arról nem tudunk semmi bizonyosat.

De ha vannak is új mérges gázok és ha valamikor mégis lenne háború, a gáz első sorban akkor is a frontok fegyvere lesz s csak másodsorban fenyegeti veszély a városok polgári lakosságát.

A polgári légvédelem feladata ennek a veszélynek a csökkentése. A gáz-háború kétüli fegyver s minden valószínűség szerint mindegyik fél megmondhatja a dolgot, hiszen maga is ki van téve a kegyetlen megtorlásnak.

A gázálarcon elég biztos védelmet nyújtanak, ha idejekorán és megfelelő szűrőkkel használják. S a mai technika a legtekélyesebbet nyújtja ezen a téren is. Ha nem lett volna világháború, nagyon messze visszamaradt volna a repülés s talán még ma sem lehetne azó rendszeres légi közlekedésről. De a háborúban volt pénz a kísérletezésre, nem kellett garasok után futkosniok a repülőknék, mint háború előtt a ennek meg is lett az eredménye a békevilág számára.

A gázálarcnak is vannak békés alkalmazásai. Legkézenfekvőbb példa a tüzőtolkók, akiknek rendszeres háztáskájukban is lépten-nyomon nélkülözhetetlen a gázálarca, amikor füst-

tel és gázokkal telített levegőjüli helyiségekbe kell behatolniok. Nagyon sok más ipari foglalkozás is van, ahol a dolgozó munkások egészségét és életét védi a megfelelő gázálarca.

A gázálarca védelmet nyújt bal eseteknél, lehetővé teszi a mentés példálú bányaüzemrészletlenségéknél s nélkülözhetetlen minden olyan iparban, ahol munkáközben mérges gázok fejlődnek.

A békés célokra szolgáló gázálarcon természetesen másféleké, mint a háborús maszkok. Egyszerűbbek, hiszen nem ismeretlen és több mérgeg ellen kell védelmet nyújtaniok, hanem csak bizonyos adott célra szolgálóknak. A náborús készülődésnek tehát békés haszna is van a gázálarca terén s minden háborús és ellenséges támadás nélkül is sok életet és egészséget mentenek meg a gázálarcok a mindennapi életben is.

TANÁCSADÓ

Kérdés: A „sörpár” azonos-e a nálunk — Borsod nagybányán — lakományárpának termelt 2 soros tavaszi árpával, ha nem, úgy attól miben különbözik? (S. J. F., Dövény). — **Felelet:** Sörpárnak az olyan 2 soros tavaszi árpát nevezik, mely vékony hajú, lisztet igényel, vastag (pocokos), kevéssé súlyos, egyenesen szemű, fehér szíjú. A sörpár tehát nem különleges fajta, hanem csak a kétsoros tavaszi árpa sikerültebb, drágább eladható terméke. Hívesebb éghajlat és jó időjárás kell hozzá.

Kérdés: 1. Hódolhatóságát végezhetne-e magánosan, vagy csak állami közegben? 2. Ilyen feltételek mellett lehet résztvevni a jövő évben induló gazdasági-akción (8157. sz. előfűtet). — **Felelet:** 1. Magánosan bűntetés terbe nem lehet végezhetni. 2. Forduljon a „Falut” Magyar Gazda és Földművelésügyi igazgatóságához (Budapest, V. Bátorhy u. 24.), ahonnan a részletes felvilágosítást meg fogják adni.

Kérdés: 1. Adatok szerint a postabiztonsági bizottság elhelyezett betét után 2. Hol van eltemetve IV. Károly királyt? 3. Ottó királyt mikor koronázták magyar nemzeti királyt? — **Felelet:** 1. Csak abban az esetben részesülhet segítségen, ha betéte 1918 október hó 31-ike előtti időből származik és legfeljebb az 1000 koronás edégt. Ez esetben a belügyminisztérium hadikölcsön segélyező osztályához kell fordulnia és kérvényében ki kell mutatnia, hogy jövedelme nem haladja meg az évi 1500 pengőt, amely összeg a feleség után 700, a gyerekek után pedig 300—300 pengővel emelkedhetik. A kérvény és ez ügyben történt minden levezetés helyesmentes. A belügyminisztérium címe: Budapest, I. Vár, Országház-u. 30. 2. Madefra szigetén. Funchalban van eltemetve. 3. Megkoronáztatása a kül- és belpolitikai körülményeken kívül, az érvényben lévő trónfosztó törvény megváltoztatásától is függ.

Kérdés: Nyert-e 196-250 és 196-280 számú államszerződést? (K. M., Szatmárnémeti). — **Felelet:** Nem nyert.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. F. Budapest. Sajnáljuk, hogy a kérdések nem teljesíthetjük, de a sorrendet be kell tartanunk. — G. L. Melykút. A közlendők sorába litattuk. — N. L. Révfülpö. Versét má szümmük közli. — M. V. Nagyvárad. Verséből közlünk, elismerés és köszönet sorait hálsán fogadtuk.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfi-tenyésztés

A törvényesen védett

Rákoshegy-i baktériumból állók. Kapható és megrendelhető csak:

IFJ. AULICZKY OTTÓ

Budapest, VII. Dohány-utca 65. I.

Árak: Demijonnal ab Budapest

3	6	8	15
3,50	7,20	9,30	10,80

KAPROS NAGY JÁNOS

ELBESZÉLÉS — IRTA: KESZTYÚSNÉ BALOGH MARGIT

(1) A nagy udvar vén eferája alatt x-lábu asztalon párolog a levegő. Mérokanálal osztogatja a gazdasszony a körültepedett családának. Előbb az öregszülök jönnek, aztán a gazda, utána a gyereksereg nagyság szerint. A fehér, karsu, magas toronyban éppen delet harangoznak. Az asztalon egy tányér üresen marad. Kézik valaki az ebédőt. Kedves lehet, mert csak rá-rébbben a tekintet arra a mozdulatlan cinkkanálra, mintha fájna, hogy nincs két, amely felemelje. Egyszerre csak a két kavaszi kirugtat a löca alól, örvendöz csahollással szalad a kisajtóhoz; a léces kerítésen világos szalmakalap helyke széle villan át, csikordul a rozsdás sarok, belép a várt hlányzó.

Ózarna szemü, tiszta, magashomlokú, meztlábás fiú, oldalát büszkén verdesi az iskolatáska. Rázsol a kuttyakra:

— Csiba te, Bodri, erigy a nyakambul a löddödel Bundás!

De bizony az asztali ugrándoznak fel hozzák a húséges állatok, ott aztán farkcsóválva húzódnak az asztal alá.

Köszön a most jött:

— Aggyon Isten! Jó étvágyat kívánok! — s már kinn a nyakából a táska; a közben telemert tányérnak meglón neki lát.

Hagyják a nagybokab enni nyugodtan, különben sem szokás a magyar emberek étel közben beszélgetni. Amint azonban a megrepattalt leves is elfogy, mosolygva kérdezi a mellette ülő édesanyja:

— Hogy izlik az iskola, Miska? — Jó ám ott lenni, — kezdi rá a kis, elsőnapos elemlista — mer a tanító ur minyázt élönök ültetett, meg is diclirt, amir a zótárt el-tuttam inekelni, az i betűt tanultam írni, ilyen ni — azzal leszótkott a földre, a porba belerajzolta a kanál nyelvével a nagy csodát.

Megnézték mindnyájan. Az öregapa két gyenge szemét mereszgetté rá, nem igen ismerte a vonalakat, régen volt, hogy ő kopattja a padot, nyomonlan tu járt. Remegő kezét fölemelte és szeretettel simogatta meg a drótszál, barna haját:

— Pap lesz belőled Miska!

A fiu szemét hirtelen előntötte a könny, kitört belőle a sírás, a nagy szípgöcs közt alig lehetett megérteni a szavát:

— Nem kik én többé iskolába!

Pillanet alatt körülállották, az anjya kékfestő-kötényével szarogatta fel a pergő, fényes csipekelt arcán, vigasztaló, becéztek.

Amilyen hamar bekezdett a sírásba, olyan gyorsan abbahagyta, két könnyáztott szemét fölemelte a vén emberre és messze esőző hangon, követelve kérdezte:

— Öregapám! Mir hinak éngemet Kápros Nagy Miskának?

A gunyévre megállott mindnyájukban a lélegzet, így, egyenesen sohka senki sem merde megkérdezni a kétszáz holdas gazdassaládó eredetét, vagy talán jól tudta az egész falu? De a nagyszüle feloldított:

— Hun a lahuját óstort?

Miska a mondat végét már az istálló járszolja alatt hallgatta, két nyakcsó volt az neki csupán, onnan dugta ki a fejét a lovak lába közt, míg a négy tüzes pég türelmetlenül toporzékol, folyton ügvelve, hogy a gyereket meg ne érintsék s az ijedt édesanyját nyugtatta:

— Ugy se mér ide utánam jönni öregapám.

Kidült, bedült, rozzant kis háza volt a faluvégen. Nagy Jánosnak. Végtelen sóvárgás emészlette a gazdaság után. Megvont magától minden falatot már legénykorában. Azt sem restelte, hogy a máséhoz hozzányuljon, ahol szerét tette. Lopott ó zsákok, süttököt, kabátot, ciszimat, ami kezébe be került s ügyesen csinálta, mert mindenki nagy szor-

galmanak tulajdonította, hogy olyan szertny gyarapszik. Becsülték a faluban, még a jómódu tíz holdas gazda, Fekete Imre sem sajnálta föle a leányát.

As esküvő után nekidült a pitvarátjának Nagy János és elnézte, hogy a két kajlaszaru tehenet fejji a felesége.

(Vége következik.)

REJTVÉNYEK

1. Szőrejtvény.

tudatlan női név

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögörd.)

2. Szőrejtvény.

Ujvilági pénz herCEG

(Beküldte ifj. József Szántay Erzsébet Tiszadésért.)

3. Szőrejtvény.

emelkedik K ör A

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 27-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését til napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az eddig érkező megfejtések nevét nincs módunkban közölni.

A 21-ik számban közzelt rejtvények megfejtése:

1. Szőrejtvény: **Töltött paprika.**
2. Rejtett nevek: **Kassa, Arad, Szabadka, Torda, Igló.** 3. Szőrejtvény: **Párizs.**
Megfejtették: Ifj. Szita Mihály, Tarscsay Irénke, Fodor József, Takács Andrásné, Kutnyánszky Géza, Mátyus Lajos, Vezér Eml. Günther Ferenc, Békési Pál, Vargha Anna, Szilcs Ferenc és Nagy Izabella.

Jutalomkönyvet nyertek: **útv. Talcács Andrásné (Kecel) és ifj. Szita Mihály (Gyulamező).**

A 22-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Elvesztett

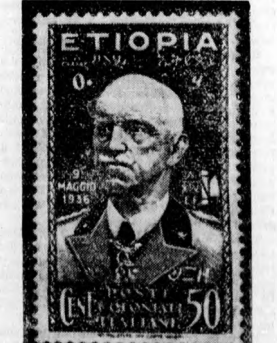
A rendőr a részeg embernek oda-szó, aki földön hever:
— Mit keres maga itt? Felvesztett valmit?
— **Az egyszülőmöt.**

A konyhában

— Tessenek elhinni nagysága — mondja a mindeneslány — én reggeltől estig töröm magamat...
— **Nono, tör maga tányérokat és poharakat is...**

A hosszu szó

— Mondj egy hosszu szót.
— **Csuzli.**
— De hiszen ez nem hosszú!...
— **Az igaz, viszont nyuliku.**

Az első olasz-abbaszánál, él, ezt az első császár: Viktor Emánuel képe díszíti

